

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور

۹. بخش هواشناسی

مقدمه

در حال حاضر کشور ایران شاهد ظهور پدیده‌های جوی و اقلیمی از جمله وقوع خشکسالی از طرفی و رخداد پدیده‌های ناشی از پیامدهای خشکسالی از قبیل گردوغبار، آلودگی هوا و آتش‌سوزی جنگل‌ها و مراتع کشور از طرف دیگر می‌باشد. در این راستا اهمیت بخش هواشناسی و برنامه‌های مرتبط با این بخش، غیرقابل انکار است. علاوه بر اثرپذیری بخش‌های حمل‌ونقل، هوانوردی و دریانوردی از بخش هواشناسی، وابستگی بخش‌های دیگر به این بخش از جمله بخش کشاورزی، آب و محیط زیست اهمیت این بخش را مضاعف می‌کند. بی‌شک اطلاعات هواشناسی و پیش‌بینی وضعیت جوی یکی از نیازهای ضروری در کشور است. نقش سازمان هواشناسی در پیشبرد اهداف کشور در زمینه‌های مختلف، لزوم توجه برنامه‌ریزان و مدیران ارشد کشور به این بخش را آشکار می‌سازد. علی‌رغم اهمیت و نقش این بخش در سایر بخش‌های مهم از جمله حمل‌ونقل، کشاورزی، محیط زیست و سلامت، در اسناد بالادستی از جمله برنامه ششم توسعه، هیچگونه اشاره‌ای به این بخش نشده است. این در حالی است که بخش هواشناسی کشور از نظر فناوری‌های پیشرفته و تجهیزات و امکانات، با سطح مطلوب جهانی فاصله زیادی داشته و لزوم حمایت از این بخش، به‌خوبی احساس می‌شود.

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:

۳۴۸

شماره چاپ:

۷۶۰

تاریخ چاپ:

۱۳۹۶/۹/۲۱

معاونت پژوهش‌های

زیربنایی و امور

تولیدی

دفتر: مطالعات

زیربنایی

مشخصات گزارش

بررسی اعتبارات بخش هواشناسی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

اعتبارات بخش هواشناسی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷، شامل اعتبارات سازمان هواشناسی کشور، دارای برنامه ارائه خدمات هواشناسی و اقلیم‌شناسی، شامل ۲۳ فعالیت و اعتبارات پژوهشکده‌های هواشناسی و اقلیم‌شناسی دارای سه برنامه توسعه علوم هواشناسی و اقلیم‌شناسی، برنامه انجام پژوهش‌های پایه‌ای فراهی (ملی - منطقه‌ای) در زمینه علوم هواشناسی و اقلیم‌شناسی و برنامه تجاری‌سازی یافته‌های پژوهشی می‌باشد.

بررسی وضعیت اعتبارات این بخش نشان می‌دهد که بودجه سازمان هواشناسی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷، نسبت به رقم مصوب در قانون بودجه سال ۱۳۹۶، حدود ۱۵/۸ درصد رشد داشته و به رقم ۹۸۹,۳۸۳ میلیون ریال در سال ۱۳۹۷ رسیده است. بودجه این سازمان در بخش اعتبارات هزینه‌ای، به ۴۱۹,۳۸۳ میلیون ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ رسیده است که نسبت به سال قبل حدود ۵/۳۴ درصد رشد داشته است. همچنین اعتبارات در بخش تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۲۵ درصد رشد داشته و به رقم ۵۷۰,۰۰۰ میلیون ریال رسیده است.

شماره مسلسل:

۲۵۰۱۵۶۳۷-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۶/۱۰/۷

بررسی اعتبارات پژوهشکده‌های هواشناسی و اقلیم‌شناسی که تحت نظر سازمان هواشناسی کشور اداره می‌شوند نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۷ در بخش اعتبارات هزینه‌ای، نسبت به سال ۱۳۹۶ حدود ۶/۳ درصد افزایش داشته و به رقم ۴۵,۲۶۶ میلیون ریال رسیده است. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این دو پژوهشکده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ برابر ۱۰,۰۰۰ میلیون ریال در نظر گرفته شده که با توجه به رقم ۱۵,۰۰۰ میلیون ریال در سال ۱۳۹۶، کاهش حدود ۳۳/۳۳ درصد را نشان می‌دهد. در مجموع اعتبارات این دو مرکز پژوهشی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ به میزان ۴/۱ درصد کاهش داشته است.

بررسی عملکرد بودجه سازمان هواشناسی کشور در بخش اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نشان می‌دهد که تا آبان‌ماه سال ۱۳۹۶ حدود ۶۴ درصد و در بخش اعتبارات هزینه‌ای حدود ۴۶ درصد از رقم بودجه مصوب در سال ۱۳۹۶ محقق شده است.

عملکرد بودجه پژوهشکده‌های هواشناسی و اقلیم‌شناسی در سال ۱۳۹۶ نشان می‌دهد که اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پژوهشکده‌های هواشناسی و اقلیم‌شناسی در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ میزان ۱۵,۰۰۰ میلیون ریال بوده است و تا آبان‌ماه سال ۱۳۹۶ متأسفانه هیچ‌گونه تأمین اعتباری برای این بخش صورت نگرفته است. شایان ذکر است که در سال ۱۳۹۵ نیز تخصیص اعتبار دو پژوهشکده هواشناسی و اقلیم‌شناسی در این بخش، صفر بوده است. همچنین در بخش اعتبارات هزینه‌ای این دو پژوهشکده، از رقم ۴۲,۶۰۰ میلیون ریال مصوب سال ۱۳۹۶، میزان ۲۴,۶۰۰ میلیون ریال تا آبان‌ماه ۱۳۹۶ تأمین شده است که حدود ۵۷ درصد از رقم بودجه مصوب در این بخش محقق شده است.

جمع‌بندی و پیشنهادها

نکات مورد توجه در رابطه با بودجه بخش هواشناسی به شرح زیر است:

- بودجه بخش هواشناسی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷، نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۹۶ حدود ۲۹/۵ درصد رشد را نشان می‌دهد و به رقم ۱,۰۸۹,۶۴۹ میلیون ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ رسیده است که تا به حال با توجه به عملکرد تقریباً ۵۹/۶ درصدی بودجه تا آبان‌ماه در ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۶، افزایش مذکور پاسخگوی نیازهای این سازمان نخواهد بود و باعث عقب‌ماندگی از برنامه‌ها خواهد شد.

- اعتبارات برآورد شده سازمان هواشناسی کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ در بخش اعتبارات هزینه‌ای حدود ۵/۳۴ درصد رشد و در بخش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۲۵ درصد افزایش داشته است.

- اعتبارات برآورد شده پژوهشکده‌های هواشناسی و اقلیم‌شناسی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ در بخش اعتبارات هزینه‌ای حدود ۶/۳ درصد رشد، اما در بخش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۳۳/۳۳ درصد کاهش داشته است.

- بررسی اعتبارات بخش هواشناسی و مقایسه وضعیت اعتباری این بخش کشور با چند کشور پیشرفته از جمله ایالات متحده آمریکا، روسیه و کره جنوبی و چند کشور در حال توسعه از جمله مالزی، قزاقستان و آذربایجان نشان می‌دهد که وضعیت اعتباری بخش هواشناسی در ایران تنها از کشور آذربایجان بهتر بوده و از سایر کشورها به مراتب ضعیف‌تر است و لذا لزوم توجه بیشتر به این بخش در بودجه‌ریزی‌های سالیانه به‌خوبی احساس می‌شود.

- از آنجایی که معضل گردوغبار به یکی از چالش‌های جدی زیست‌محیطی کشور تبدیل شده است، لازم است تا اعتبارات مربوط

به مطالعه، تجهیز ایستگاه‌های اندازه‌گیری، پایش و تسریع در اجرای سامانه‌های پیش‌آگاهی مربوط، در اعتبارات سازمان هواشناسی کشور به‌عنوان تنها دستگاه اجرایی حاکمیتی کشور با توانایی پایش برخط داده‌های آلودگی هوا و صدور پیش‌بینی و پیش‌آگاهی‌های مرتبط در مواجهه با این امر، به‌صورت ویژه و متناسب با شرایط حال حاضر کشور لحاظ شود.

- با توجه به اینکه در حال حاضر، کشور فاقد آزمایشگاه ملی و مرجع تخصصی در زمینه علوم جو و هواشناسی کاربردی است و این کمبود تأثیرات بسیاری بر تحقیقات بنیادی و کاربردی هواشناسی و هواشناختی گذاشته و در مواردی نیز ضمن ارسال اطلاعات و داده‌های ارزشمند جوی و اقلیمی به خارج، هزینه‌های هنگفتی را به کشور تحمیل نموده، لذا ضروری است تمهیداتی برای تأسیس آزمایشگاه مذکور اندیشیده شود.

- ضروری است با توجه به راه‌اندازی سامانه خودکار توسعه هواشناسی کشاورزی (تهک) و دستاوردهای قابل قبول در سال زراعی ۱۳۹۵ - ۱۳۹۶، نسبت به حمایت‌های عملی از توسعه و تجهیز ایستگاه‌های هواشناسی کشاورزی و مرکز ملی خشکسالی، در راستای پیاده‌سازی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی که فعالیت‌های مثمرتری در جهت تأمین امنیت غذایی از طریق صدور پیش‌آگاهی‌ها و آموزش‌های لازم برای افزایش تولید در واحد سطح، ارتقای بهره‌وری نهاده‌ها و کاهش خسارات در محصولات کشاورزی داشته است، اقدام مناسبی صورت پذیرد.

